

...¹⁰² Om U.E. voldoende gegevens te verstrekken, deel ik U.E. nog mede:

1°. Dat wij het werk begonnen hebben op aansporing van Mgr. Snickers, Aartsbisschop van Utrecht, zaliger gedachtenis;¹⁰³ 2°. dat wij indertijd een zeer welwillend aanmoedigend schrijven hebben mogen ontvangen vanwege Z.H. Paus Leo XIII; 3°. dat *alle* medewerkers de drukproeven ontvingen en dat de bewerker van een Boek steeds ernstig rekening hield met de bemerkingen der anderen; 4°. dat Mgr. Drehmanns,¹⁰⁴ ook toen hij bisschop van Roermond was (en dat was hij reeds toen mijn *Rechtters* in druk kwam), een der actiefste medewerkers was en alle proeven aan den bewerker terugzond met zijne bemerkingen voorzien; 5°. dat geen der medewerkers ernstig bezwaar heeft gemaakt tegen de publicatie van mijne Inleiding; 6°. dat in de vijf bisdommen kerkelijke censoren *ad hoc* door de Hoogwaardige Bisschoppen waren aangesteld; 7°. dat mijn censor voor *Rechtters* was Mgr. dr. A.C.M. Schaepman, toen reeds president van het seminarie Rijsenburg en dat deze mij geen enkele aanmerking betreffende de orthodoxie hetzij van de inleiding hetzij van de aantekeningen gemaakt heeft; 8°. dat het geheele Doorl. Episcopaat van Nederland het geheele werk *Biblia Sacra* enz. heeft goedgekeurd ('approbamus') en dat die goedkeuring door de vijf Hoogw. Bisschoppen met name ondertekend is.¹⁰⁵

Verder wensch ik U.E. nog mede te deelen, dat niemand – zoover mij bekend – ooit, hetzij mondeling hetzij bij geschrifte, zoodanige aanmerking op mijn werkje heeft gemaakt. En tenslotte dat Mgr. H. van de Wetering, aartsbisschop van Utrecht,¹⁰⁶ vóór zijn laatste Roomsche reis ons gevraagd heeft een exemplaar van het voltooid werk te mogen aanbieden aan Z.H. den Paus, welk exemplaar door den Heiligen Vader in dank uit de handen van Monseigneur aanvaard is geworden.

Indien nu van Rome uit openlijk een afkeurend oordeel zou worden uitgesproken, dan zou derhalve een blaam vallen ook op de meest gezaghebbende en

deze kerkelijke goedkeuring met 7 of 11 jaar terugwerkende kracht zijn gegeven? Of zijn wellicht alle bewerkte onderdelen gedrukt en opgelegd tot 1904 en werd het werk toen als geheel uitgebracht? Om deze kwestie nog ingewikkelder te maken, vermeldt Sloet in het hierna weggelaten deel van zijn brief: 'Ofschoon het werk verleden jaar voltooid is geworden...'; in 1911 dus!

102. Volgt een uitvoerige uiteenzetting over de achtenswaardigheid en betrouwbaarheid van de Nederlandse exegeten die aan de uitgave medewerkten.

103. P.M. Snickers (1816-1895), aartsbisschop van Utrecht 1882-1895.

104. Deze was als docent exegese aan het groot-seminarie te Roermond 1887-1899 medewerker aan de uitgave geweest.

105. Vlg. hierboven noot 95.

106. H. van de Wetering (1850-1929), aartsbisschop van Utrecht 1895-1929.